

Plan van aanpak/compensatie mitigatieplan huismus

Boxbergerweg 23 te Olst

Nijverdal, 20 juni 2018

Projectnummer 1871

Colofon

Titel	Plan van aanpak/ compensatie- mitigatieplan Boxbergerweg 23 te Olst
Uitvoering	Otte Groen Advies
Opdrachtgever	t.a.v. dhr. W.J. Lobbert Boxbergerweg 23 8121 PR Olst 06-82013976 hansenlotte@hetnet.nl
Projectnummer	1871
Datum	20 juni 2018
Vrijgegeven door	H. Lobbert
Status	Definitief

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Brilsweg 1a
7441 BV te Nijverdal
Tel: 06 - 511 77 946
mail: info@ottegroenadvies.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding en doelstelling	4
1.2. Plangebied.....	4
2. Aanpak t.a.v. tijdstip van uitvoer planning.....	6
2.1 Periode van uitvoering: 2018/2019	6
2.2 Werkzaamheden bij amovatie	7
2.3 Werkzaamheden bij bouw woningen	7
2.4 Aanbrengen van de tijdelijke voorzieningen.....	8
2.4.1 <i>Richtlijnen preventief ophangen tijdelijke huismuiskasten</i>	9
2.5 Realisatie van de permanente voorzieningen.....	9
3. Andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging)	11
3.1 Gebruik gedragscode	11
3.2 Ander bevredigende oplossing.....	11
4. Maatregelen zorgvuldig handelen: begeleiding van een ecooloog.....	12
5. Gunstige staat van instandhouding.....	13
6. Wettelijk belang genoemd in de Vogelrichtlijn.....	14

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

De heer Lobbert is voornemens deel te nemen aan de KGO-Regeling met zijn agrarische bedrijf. Met deze regeling wordt op het erf twee nieuwe woningen gerealiseerd. Alvorens deze ontwikkeling kan plaatsvinden moeten twee bestaande schuren worden geamoveerd.

Uit het nader onderzoek bleek dat door de ingreep een tweetal jaarrond beschermde nestplaatsen van de huismus verloren gaan. Hiervoor is een ontheffing nodig. Een ontheffing verkrijgt men alleen indien aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- Geen andere bevredigende oplossing;
- Sprake van een in de wet genoemd belang;
- Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Voorliggend compensatie mitigatieplan dient ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag. Details met betrekking tot het uitgevoerde natuuronderzoek staan vermeld in het documenten

- Quickscan flora en fauna Boxbergerweg 23 te Olst met projectnummer 1801 opgesteld op 18 januari 2018;
- Aanvullend huismussenonderzoek Boxbergerweg 23 te Olst met projectnummer 1863 opgesteld op 7 juni 2018.

Beide onderzoeken zijn uitgevoerd door ing. P. Otte - Otte Groenadvies.

1.2. Plangebied

De planlocatie is gelegen in het kampenlandschap. De omgeving bestaat uit een open gebied met veel reliëf. De wegen volgen het hoogteverschil en hebben daardoor een bochtig verloop. Hierdoor zijn onregelmatige blokvormige patronen van verkaveling ontstaan. Op de randen van de kleine kavels bevonden zich veel houtwallen en heggen, waardoor de kampenontginning van oudsher erg kleinschalig is.

Het plangebied wordt omgeven door agrarische percelen met verspreid staande boerderijen. Het agrarische gebied heeft een vrij open karakter. Het perceel wordt omsloten door graslandpercelen en enkele naastgelegen woningen. Ten zuiden van het plangebied ligt een recreatiepark. Ten westen wordt het plangebied begrenst door bos.

Afbeelding 1. Rood: Globale ligging plangebied

Het plangebied betreft de te amoveren schuren en een deel van het agrarische perceel. Op het perceel staan naast deze bebouwing, een woonhuis en een klein opslagschuurtje. Het terrein is grotendeels verhard, aan de voorzijde van de woning is een gecultiveerde siertuin aanwezig.

Op onderstaande afbeelding worden de aangetroffen nestplaatsen van de huismus weergegeven. Deze zijn gevestigd in de te amoveren schuur.

Afbeelding 2. Rood: Nestplaatsen huismus

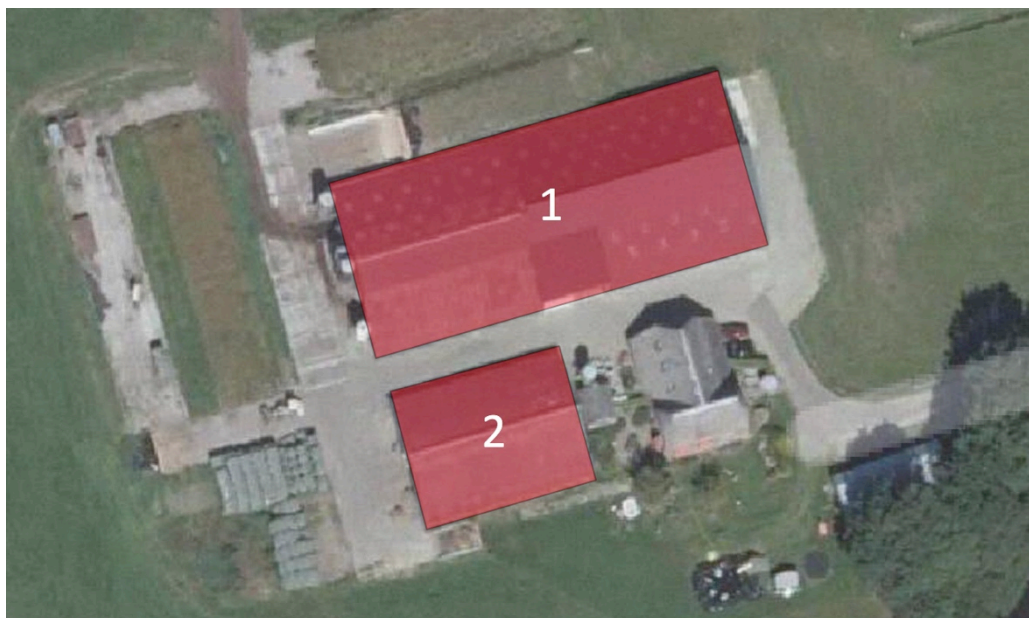
2. Aanpak t.a.v. tijdstip van uitvoer planning

2.1 Periode van uitvoering: 2018/2019

Deze zijn, in volgorde van werken, als volgt:

Amovatie schuren (start september 2018, afronding november 2018)

Bouw woningen (woning 2 start september 2018, woning 1 medio 2019)

Afbeelding 3. Rood: te amoveren bebouwing. 1: Melkstal, 2: Jongveestal

De amoveren bebouwing kan in 2 werkblokken worden opgedeeld:

Schuur 1 biedt vaste nest en verblijfplaatsen van huismussen. De amovatie moeten uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de aangetroffen soort. Voor de huismus betekent dat de werkzaamheden na half augustus kan worden gestart. Afhankelijk van de klimatologische omstandigheden kunnen de genoemde periode ook korter of langer duren, te bepalen door de begeleidend ecooloog of een andere erkend deskundige op het gebied van de huismus. De werkzaamheden zijn ingepland buiten de kwetsbare perioden (september t/m eind november). Een week voorafgaand aan de start van de sloopwerkzaamheden wordt de schuur op vaste rust- of voortplantingsplaatsen controleert de ecooloog. Indien er geen nestactiviteiten worden waargenomen, kan men starten met de werkzaamheden. Indien er jongen op de nesten (huismus) worden waargenomen, worden de werkzaamheden uitgesteld.

In schuur 2 zijn geen huismussen waargenomen, wel biedt deze nestgelegenheden voor spreeuw en boerenzwaluw. Amovatie voor bijgebouw 2 kan buiten het broedseizoen* plaatsvinden, onder voorwaarde dat dit niet leidt tot vernieling of wezenlijke verstoring van nesten.

Toelichting Huismus

Het broedseizoen van Huismus loopt globaal van half maart tot half of eind augustus. Het komt in uitzonderlijke gevallen voor dat Huismusnesten begin september nog in gebruik zijn voor het grootbrengen van jongen; geheel uit te sluiten is dit op voorhand niet. Werkzaamheden starten pas na het broedseizoen en worden afgerond vóór het daarop volgende broedseizoen. Meestal worden de nesten tussen half augustus en half maart niet gebruikt voor de voortplanting. Bij uitvoering van werkzaamheden m.b.t. nesten vóór 1 september en bij twijfel dient een deskundige op het gebied van broedvogels vast te stellen of de nesten

verlaten zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is; werkzaamheden mogen nooit leiden tot aantasting of vernieling van nesten met eieren of jongen. Naast het broedseizoen vallen ook perioden met aanhoudende vorst onder de noemer "kwetsbare periode". Mussennesten mogen ook in een dergelijke koude periode niet aangetast worden. Een huismusdeskundige moet bij twijfel bepalen of er sprake is van een kwetsbare periode.

*In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

2.2 Werkzaamheden bij amovatie

De werkzaamheden van de amovatie van de schuren duurt c.a. 4 weken. Met de werkwijze worden de daken en zijwanden, inclusief asbesthoudend materiaal, verwijderd. Daarna het frame van de bebouwing, de voormalige melkstal en de gierputten. Waarna het terrein vlak wordt afgewerkt.

2.3 Werkzaamheden bij bouw woningen

De 2 nieuw te realiseren bouw kavels worden ingericht na verkoop van de kavels. Bouwperceel 2 (kadastraal nr. 4145) is verkocht. Naar verwachting wordt in september 2018 de kavel bouwrijp gemaakt, waarna gestart wordt de nieuwbouw, na afronding wordt het perceel landschappelijk ingericht. Bouwkavel 1 (kadastraal nr. 4142) is nog niet verkocht. De planning van de bouwwerkzaamheden en de nieuwe inrichting van het perceel zijn nog onbekend.

Afbeelding 4. Kaart met kadastrale gegevens. Woning 1: perceel 4142, woning 2: perceel 4145

Afbeelding 5. Nieuwe situatie

2.4 Aanbrengen van de tijdelijke voorzieningen

Voor de huismus zijn tijdelijke voorzieningen nodig in vorm van huismus- nestkasten (2 stuks, type 2-in-1).

Voor de huismus zijn in 11 juni 2018, 2 nestkasten van het type 2-in-1 opgehangen aan geschikte gevels van de naastgelegen woonboerderij binnen 50 meter van de huidige nestlocaties. De locaties zijn in afbeelding 6 aangegeven. Deze bieden in de praktijk plaats aan 4 broedparen. Voor ieder broedpaar worden dus twee tijdelijke nestlocaties gecreëerd. Naast deze compensatie is het pannendak van de te behouden woonboerderij in potentie geschikt om te dienen als nestlocatie voor huismussen. Aan de huidige beplanting op het perceel vinden geen wijzigingen plaats. Er is in vergelijkbare mate dekking in de vorm van beplantingen. Daarnaast is er in de tuin van de nabij gelegen woning een geschikte leefomgeving aanwezig. De tijdelijke nestkasten mogen pas verwijderd worden wanneer de nieuwe permanente voorzieningen minimaal 3 maanden functioneel zijn. Bovendien mogen nestkasten niet tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

*Foto 1,
Tijdelijke compensatie
nestkasten huismus*

Afbeelding 6. Rood: tijdelijke compensatie, blauw: vaste compensatie

2.4.1 Richtlijnen preventief ophangen tijdelijke huismuiskasten

- Biedt meerdere nestplekken bij elkaar aan, met openingen minimaal 50 centimeter uiteen, dit kan dichter bijeen, mits de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- Plaats de kast zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (binnen 200 meter en buiten invloedssfeer van werkzaamheden);
- Plaats de kast op minimaal 3 meter hoogte;
- Breng de kast aan op een voor de huismus geschikte plek: niet te heet in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie; bij voorkeur een noord of oost expositie of in de schaduw;
- Zorg dat er de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is (minimaal 3 à 4 meter hoog opgaand groen), en dat er altijd (binnen 100 à 200 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn;
- Zorg voor voldoende veiligheid is tegen predatoren, ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor adulten of (net uitvliegende) juvenielen;
- Pas geen materiaal toe dat behandeld is met chemische middelen;
- Plaats de kast minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden aanwezig zijn;
- Regel het beheer en voer dit uit in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt;
- Jaarlijks schoonmaken in de periode oktober – februari;
- Verwijderen van de kasten moet buiten het broedseizoen, nadat de permanente voorzieningen tenminste 3 maanden functioneel zijn.

2.5 Realisatie van de permanente voorzieningen

Voor de huismus brengt de eigenaar, de heer Lobbert, permanente voorzieningen aan in de nieuw te bouwen woning op het perceel gelegen naast de woonboerderij. Het betreft duurzame voorzieningen die gedurende de levensloop van de woning in stand blijft.

Als permanente maatregel is besloten om over de gehele breedte van de nieuw te bouwen woning een vogelschroot verhoogd aan te brengen, zodat de ruimte onder de eerste pannenrij geheel vrij toegankelijk blijft voor de huismus. De mussen kunnen net als in de huidige situatie via de ruimte tussen goot en onderste dakpan de achterliggende ruimte bereiken met het verschil dat ze niet verder onder het dak kunnen dan de volgende panlat. Door de iets kleinere openingen in de nieuwe situatie kunnen mussen nog steeds eenvoudig onder de pannen komen maar is dit voor bijvoorbeeld kauwen onmogelijk (dus geen nestpredatie). Hierdoor

blijft het dak geschikt als broedlocatie voor de huismus. Deze maatregel heeft op grote schaal haar effectiviteit bewezen in soortgelijke projecten, waardoor met voldoende mate van zekerheid de toekomst van de huismus in het plangebied gewaarborgd is als het gaat om broedgelegenheid.

Ten opzichte van de huidige situatie blijft het aantal schuil- en foerageerplekken gelijk; er treedt geen wijzigingen in de terreininrichting op. Er is slechts sprake van tijdelijke, lokale verstoring door amovatie van de bebouwing en nieuwbouw van de 2 nieuwe woningen.

Overzicht maatregelen Huismus

11 Juni 2018	Ophangen tijdelijke Huismus-kasten (reeds uitgevoerd), type 2-in-1, in totaal 2 stuks (4 nest/verblijfplaatsen)
14 juni 2018	Vooroverleg en afstemming met initiatiefnemer en aannemer
September 2018	Overleg tussen initiatiefnemer en ecooloog t.b.v. amovatie en voorzieningen nieuwbouw
Onbekend, tijdens bouw	Nieuwbouw uitvoer aanbrengen verhoogd vogelschroot over gehele breedte van de woningen op kavel 1
2019	Verwijderen tijdelijke Huisnestkasten (buiten kwetsbare perioden, min. 3 mnd nadat nieuwe voorzieningen functioneel zijn (te bepalen door huismusdeskundige)

3. Andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging)

3.1 Gebruik gedragscode

In de quickscan flora en fauna heeft een toetsing plaatsgevonden op mogelijk gebruik van door het RVO vastgestelde gedragscodes, deze wordt puntsgewijs weergegeven:

- Heeft het werk betrekking op soorten die niet beschermd zijn volgens de WnB?
  - Nee, nestplaats huismus jaarrond beschermd.
- Zijn beschermde soorten vrijgesteld voor activiteiten (provinciale vijstelling)?
  - Nee
- Beschermde soorten waarop volgens uw verwachting uw initiatief, dankzij het treffen van bewezen effectieve maatregelen, geen negatieve effecten heeft en dus overtreding niet aan de orde zal zijn?
  - Nee, vaste nest en verblijfplaatsen verdwijnen.

3.2 Ander bevredigende oplossing

In het kader van de KGO regeling (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) wordt de huidige bedrijfsvoering verplaatst naar een andere reeds bestaande locatie met uitbreidingsmogelijkheden. Op de huidige locatie is, gezien de ligging van het bedrijf, uitbereiding niet mogelijk. Daarnaast ligt de relatief grote rundveestal in een kleinschalig landschap met singels, woonboerderijen, natuur/landgoederen, recreatieterrein e.d. Door het verplaatsen van het bedrijf ontstaat een landschappelijk voordeel. Er verdwijnt een agrarisch bedrijf in het buitengebied wat een vermindering van de ammoniakuitstoot als gevolg heeft. Daarnaast verminderen lokaal de verkeersbewegingen van vrachtwagens.

Er wordt gebruik gemaakt van het creëren van nieuwe functies bij het vrijkomen van agrarische bebouwing (VAB). Met deze regeling worden de agrarische opstallen verwijderd, hiervoor worden twee bouwkavels uitgegeven waarop woningen worden gebouwd. Een nieuwbouwkavel ligt naast de bestaande woonboerderij, de tweede bouwkavel is iets verderop gelegen. Deze sluit aan op de de bestaande lintbebouwing. Het erf krijgt een nieuwe landschappelijke inrichting om een kwaliteitsimpuls aan de omgeving te kunnen bieden.

Op schuur 2 is een asbestdak aanwezig, deze moet conform het asbestdakverbod in 2024 zijn verwijderd. Daarnaast zullen de leegstaande bedrijfsgebouwen worden geamoveerd, de optie van 'niets doen' leidt tot verder verval en uiteindelijk sloop. Verval van de bedrijfsgebouwen zouden ook leiden tot verlies van de verblijfplaatsen. Door in de nieuw te bouwen woningen permanente voorzieningen te treffen, kunnen de huismussen duurzaam binnen het projectgebied aanwezig blijven.

De ingreep is locatie gebonden, er zijn in dat opzicht geen alternatieven. Voor het tijdstip van uitvoer zijn geen betere alternatieven voorhanden. De werkzaamheden zijn bewust na afloop van de broedperioden van de huismus gepland om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. De keuze voor deze periode is het gevolg van vroegtijdige afstemming met de ecooloog. Tevens is afgesproken dat bij vroegtijdige of aanhoudende vorstperioden geen bebouwing met huismus geamoveerd mag worden, omdat mussen de nesten dan gebruiken ter bescherming tegen de kou. De permanente voorzieningen komen zoveel mogelijk overeen met de huidige verblijfplaatsen wat locatie betreft.

4. Maatregelen zorgvuldig handelen: begeleiding van een ecooloog

Van de werkzaamheden vindt terugkoppeling plaats met de ecooloog op tenminste drie momenten:

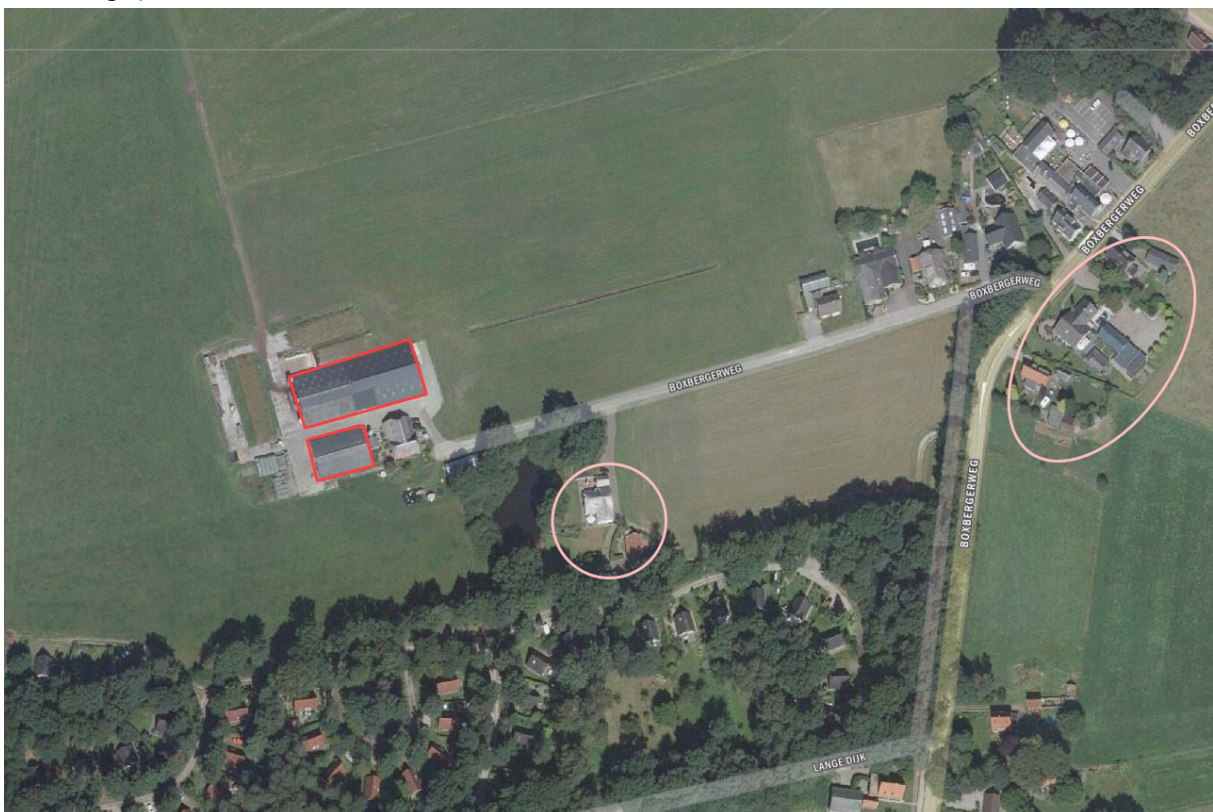
- Vooraf bij planning en vaststellen uitvoer met de opdrachtgever (opdrachtgeversoverleg). Dit heeft reeds plaatsgevonden;
- Vooraf aan de aanvang van de werkzaamheden met de aannemer (overleg omtrent aanpak en check van de voorwaarden van de ontheffing, opstellen werkprotocol, deze is in concept bijgevoegd in de ontheffingsaanvraag);
- Bij aanbrenge van de permanente verblijfplaatsen en keuring van de voorzieningen. Extra overleg vindt plaats bij:
  1. Calamiteiten;
  2. Afwijking van de planning.

5. Gunstige staat van instandhouding

De gunstige staat van instandhouding is voor de huismus binnen het project gegarandeerd.

Voor iedere nestplaats van de huismus die binnen het projectgebied verloren gaat worden minimaal 2 tijdelijke alternatieve nestplaatsen gerealiseerd. Door het plaatsen van vogelvides onder het dak van de 2 nieuw te bouwen woningen worden nieuwe potentiële permanente verblijfplaatsen gecreëerd. Schuilmogelijkheden en foerageergebied blijven grotendeels onaangetast, met uitzondering van lokale tijdelijke vermindering door sloop en bouw activiteiten. Na de bouw wordt de planlocatie landschappelijk ingericht waarnaar de functionele leefomgeving, in vergelijking met de huidige situatie, sterk wordt verbeterd. Omdat er voldoende alternatief leefgebied voorhanden is (gefaseerd werken) en buiten de kwetsbare periode wordt gewerkt, leidt met zekerheid niet tot significante effecten op mortaliteit of voortplanting voor de huismus. Het is een tijdelijk effect. Het potentiële verspreidingsgebied na afronding van het project is gelijk aan de huidige situatie.

Huismussen hebben ook verblijfplaatsen in woningen en bijgebouwen staande in de directe omgeving van de planlocatie. Deze liggen op ca. 60 tot 250 meter afstand aan de Boxbergerweg 21, 24, 24a en 26. (Zie afbeelding 4)

Afbeelding 7. Rood: planlocatie, roze: locaties waar eveneens huismussen aanwezig zijn.

In de huidige situatie is het aanbod van een functioneel leefgebied voor huismus nihil. In de direct omliggende omgeving op ca. 60- tot 250 meter van het plangebied is het functioneel leefgebied met voldoende foerageer- en schuilgelegenheden van huismus ruimschoots aanwezig. De nieuwe inrichting zal hierin een grote bijdrage leveren. De plaatselijke staat van instandhouding is als gunstig te beschouwen. Door de geplande werkzaamheden is er weliswaar sprake van een tijdelijke beperkte verstoring van foerageergebied voor huismus en dekking rond de huidige verblijfplaatsen, maar dit heeft geen wezenlijk effect op de functionaliteit van de leefomgeving als geheel omdat er voldoende alternatieven in de directe omgeving overblijven. De trend van regionale huismuspopulaties is waarschijnlijk stabiel in de dorpen langs de Veluwe en IJssel, hoewel harde

cijfers ontbreken. Wel zijn door renovatie- en sloopprojecten waarschijnlijk minder potentieel geschikte gebouwen beschikbaar voor mussen, waardoor het creëren van mogelijkheden in nieuwbouw- of renovatieprojecten in het algemeen noodzakelijk is om cumulatieve effecten zoveel mogelijk teniet te doen. Onder andere daarom is gekozen om royaal permanente vervangende voorzieningen te realiseren waardoor de mogelijkheden voor Huismussen in feite niet beperkt worden t.o.v. de huidige situatie. Gezien bovenstaande bevindingen blijft de lokaal gunstige staat van instandhouding gegarandeerd.

6. Wettelijk belang genoemd in de Vogelrichtlijn

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het wettelijk belang "Volksgezondheid of openbare veiligheid". Op een van de schuren is een asbestdak aanwezig, met behoud van de verouderde schuur bestaat het risico op veiligheids- en gezondheidsproblemen. Leegstand van bedrijfsgebouwen zal leiden tot verval dat mogelijk uitlokt tot vandalisme of oneigenlijk gebruik, daarnaast zal de bebouwing ook niet meer geschikt zijn als nest- en verblijfplaats voor huismussen. Naast dit wettelijk belang is er tevens sprake van een groot openbaar belang, de relatief grote rundveestal is gelegen in een kleinschalig landschap met singels, woonboerderijen, natuur/landgoederen, recreatieterrein e.d. Door functieverandering ontstaat een landschappelijk voordeel. Er verdwijnt een agrarisch bedrijf in het buitengebied wat een vermindering van de ammoniakuitstoot als gevolg heeft. Daarnaast verminderen lokaal de verkeersbewegingen van vrachtwagens. Voor soorten van de Vogelrichtlijn is de gebruikersfunctie echter geen wettelijk geldig belang, maar maatschappelijk is het van grote betekenis.